

Typ testu

C	J	A	O
---	---	---	---

Písemná zkouška
Český jazyk a literatura
Studijní program Český jazyk se zaměřením na vzdělávání
Bakalářské studium

2023

Zadání testu

Zadání neotvírejte, počkejte na pokyn!

ZÁZNAMOVÝ ARCH nepodepisujte, aby se zachovala anonymita uchazeče. Dejte pozor na poškození, výsledky jsou vyhodnocovány počítačem, v případě poškození (ohnutí, zmačkání záznamového archu) nemusí být čitelné a uchazeči nebudou přiděleny body za tuto část PZK.

Na **záznamový arch** v horní části vepište podle uvedeného vzoru písma typ testu, který je uveden v záhlaví testu (vlevo nahoře). Vybranou odpověď z nabídky označte křížkem, který nebude přesahovat okraje políčka. Pokud budete chtít vyznačenou odpověď změnit, je nutné zabarvit celé původní políčko a následně křížkem vyznačit novou odpověď. Návrat k původní odpovědi již není možný.

Po zahájení máte vymezen čas na vypracování písemné zkoušky z českého jazyka a literatury 30 minut. Postupujte u každé části písemné zkoušky dle instrukcí.

Dozor vám nesmí v průběhu písemné části odpovídat na otázky týkající se obsahu PZK. Po ukončení časového limitu odložíte práci i psací potřeby a vyčkáte pokynů dozoru. Do odevzdání práce není dovoleno brát psací potřeby nebo záznamový arch do rukou.

V případě opisování, neuposlechnutí pokynů, rozhovoru s jinými uchazeči vás dozor napomene, po druhém napomenutí odevzdáte svoji práci, která nebude hodnocena, a přijímací řízení vám bude ukončeno. **Zákaz nežádoucí komunikace trvá i po dobu odevzdávání prací.**

Po uplynutí časového limitu se dle pokynů dozoru dostavíte ke stolku s registrací, kde bude vašemu záznamovému archu přidělen nalepovací štítek s vaším identifikačním kódem.

Za všechny chyby vzniklé nedodržením těchto pokynů zodpovídá pouze uchazeč.

Český jazyk se zaměřením na vzdělávání

TYP TESTU: CJAO
bakalářské studium

JAZYKOVÁ ČÁST (úlohy 1–10)

V každé testové úloze označte správnou odpověď. Každá testová úloha obsahuje pouze jednu správnou odpověď.

Maximálně lze získat 20 bodů, za každou správnou odpověď jsou dva body.

Za chybnou odpověď se body neodečítají.

Výsledky zaznamenávejte pouze do přiloženého záznamového archu.

LITERÁRNÍ ČÁST (úlohy 11–20)

V každé testové úloze označte správnou odpověď. Každá testová úloha obsahuje pouze jednu správnou odpověď.

Maximálně lze získat 20 bodů, za každou správnou odpověď jsou dva body.

Za chybnou odpověď se body neodečítají.

Výsledky zaznamenávejte pouze do přiloženého záznamového archu.

Celkem lze v testu získat maximálně 40 bodů.

Na vypracování a zanesení výsledků do záznamového archu máte 30 minut.

JAZYKOVÁ ČÁST

1. Rozhodněte, která věta odpovídá následujícímu popisu: obsahuje několikanásobný větný člen, obsahuje přívlastek neshodný, ale neobsahuje příslovečné určení.

- a) Severní polární záře fascinuje lidi z celého světa.
- b) Hanka i Jana s oblibou čtou romány Kateřiny Tučkové.
- c) Létání balonem je krásný, ale nákladný koníček.
- d) Ríša, vášnivý čtenář detektivek, nade vše zbožňuje severské autory.

2. Určete, ve které větě se číslovka skloňuje podle stejného vzoru jako podmět.

- a) Pečlivý delegát zkontroloval údaje v dotazníku pro jistotu čtyřikrát.
- b) Proč musí mít tento žadatel pokaždé tisíc bezpředmětných námitek?
- c) Ta bolest ho trápí už pět dní.
- d) Cestující se přes protesty posádky bezhlavě tlačili ke třetímu nástupišti.

3. Rozhodněte, které tvrzení je pravdivé:

- a) Některá příslovce vyjadřují gramatickou kategorii času, některá kategorii způsobu.
- b) Příslovce nemohou být ve větě ničím jiným než příslovečným určením.
- c) Příslovce nejčastěji pojmenovávají vlastnost podstatného jména.
- d) Z některých příslovcí se časem mohou stát předložky nebo částice.

4. Určete, které tvrzení o následujícím souvětí není pravdivé:

Ačkoli někteří lidé soudí, že krásná literatura je věc zcela neužitečná, já jsem jiného názoru, protože se mi zdá nepochybné, že přečíst si ve správný okamžik správnou knihu může člověku pomoci.

- a) Souvětí obsahuje jen jednu větu hlavní.
- b) Souvětí obsahuje dvě vedlejší věty předmětné.
- c) V pořadí druhá vedlejší věta obsahuje přísudek jmenný se sponou.
- d) V poslední větě je podmět vyjádřen infinitivem.

5. Určete, které tvrzení vyplývá z následujícího textu:

Neologismus je lexikální jednotka, jež se ve vztahu k existujícím jednotkám slovní zásoby současného jazyka vyznačuje novostí. Neologismy vznikají z potřeby pojmenovat nové věci, jevy (i když existují i jiné možnosti, jak toho docílit) i z potřeby nahradit dosavadní výrazy prostředkem přesnějším či výraznějším. Vznikají i jako výsledek záměrného hledání (citově, intelektuálně) působivého vyjádření. Neologismy existují ve všech obdobích jazykového vývoje a objevují se ve všech komunikačních sférách a útvarech národního jazyka. Ve druhé polovině 20. století krystalizuje výzkum neologismů ve vznik samostatné nauky – neologie. I v českém prostředí již existují slovníky neologismů.

(Zdroj: *Nový encyklopedický slovník češtiny*; upraveno)

- a) Neologismy vznikají vždy spontánně, nikdy ne vědomou činností uživatelů jazyka.
- b) Vznik neologismů se neomezuje jen na oblast spisovné komunikace.
- c) Objeví-li se nová reálie, nutně to vede ke vzniku neologismu.
- d) Neologismus nikdy nevzniká jako alternativa k již existujícímu prostředku.

6. Rozhodněte, ve kterém bodě jsou správně určeny gramatické kategorie i větněčlenská platnost podtrženého slova: *Tento hrad se husitům nikdy nepodařilo dobýt.*

- a) akuzativ, singulár, maskulinum neživ.; předmět
- b) nominativ, singulár, maskulinum neživ.; podmět
- c) nominativ, singulár, maskulinum neživ.; předmět
- d) akuzativ, singulár, maskulinum neživ.; podmět

7. Která z následujících gramatických kategorií má výrazně syntaktický charakter, neboť umožňuje odsunout činitele děje z pozice podmětu?

- a) způsob
- b) jmenný rod
- c) slovesný rod
- d) vid

8. Určete, které slovo nepatří svým slovotvorným významem mezi ostatní.

- a) zpěvák
- b) chytrák
- c) chudák
- d) drsňák

9. Rozhodněte, proč je význam věty *Vláda vydala další opatření bez kontextu* nejednoznačný.

- a) Příčinou je nejasné časové zařazení děje.
- b) Příčinou je nemožnost rozlišit, je-li předmět ve tvaru singulárovém, nebo plurálovém.
- c) Příčina nejednoznačnosti tkví v kategorii vidu.
- d) Není zřejmé, který z významů slovesa *vydat* měl autor věty na mysli.

10. Určete, které tvrzení o následujícím textu je pravdivé.

Proč se to tak strašně pokazilo? Kde jsem jen mohl udělat chybu? Tak se ptá zoufalý člověk, jehož dráha osudu se neprotíná se sny jeho dětství a mládí. Někdo takový bláhově věří, že za jeho osobní tragédií stojí jediná příhoda, při které se jeho osud zašmodrchal a vydal po nesprávné výhybce. Snaží se ve svém neštěstí najít logické souvislosti, neboť je přesvědčen, že se celý jeho nešťastný život dá poskládat do řetězce kauzálně propojených událostí.

(Viktorie Hanišová: *Anežka*)

- a) V textu se nevyskytuje žádná vedlejší věta předmětná.
- b) Spojovací funkci plní v textu i jiná slova než spojky.
- c) Všechna zájmena v textu jsou sklonná.
- d) Na prvních dvou řádcích textu se vyskytuje více sloves dokonavých než nedokonavých.

LITERÁRNÍ ČÁST

11. Pro *Babičku* Boženy Němcové je nejprůznačnější:

- a) dramatický příběh
- b) komplikovaná psychologie postav
- c) líčení zemědělských prací
- d) návody k výchově dětí
- e) plynutí venkovské každodennosti

12. Typická balada nepředpokládá:

- a) konflikt
- b) happyend
- c) dialog
- d) vypravěče
- e) mravní rozpor

13.

Vy, kdo znájíce otců slavné činy,
jimi se rádi chlubíte;
tam na piliři v Praze půl hrdiny
u mostu státi spatříte.
Hlava zvětrala a spláchly ji deště
a prsa rozbil švédský boj;
než břich a nohy stojí dosud ještě,
i pošetilé pýchy stroj.
Nemluvte marně: „Starobylých věků
zpukřelé, vetché kamení!“
vzte, že toto dnešních vašich reků
osudné jesti znamení!
Slyšte a pilně važte moje slova:
S nadějí nic se nenoste,
leč nad tím břichem vřelé srdce znova
a pravá hlava naroste!
(Karel Jaromír Erben: Kytice; 1853)

Text v ukázce výše uvedené básně odpovídá tomuto literárnímu žánru/podžánru:

- a) romance
- b) proroctví
- c) balada
- d) bajka
- e) sonet

14. Próza Bohumila Hrabala napsaná na začátku 70. let, v exilu publikovaná v roce 1980 a oficiálně vydaná až v roce 1989, jejíž hlavní postavou je číšník a později hoteliér Jan Dítě, se jmenuje:

- a) Příliš hlučná samota
- b) Ostře sledované vlaky
- c) Obsluhoval jsem anglického krále
- d) Něžný barbar
- e) Perlička na dně

15. Vyznačte dezinterpretaci následujícího textu:

*Piš si / jednou vše cos napsal/ tě zahltí/ jestliže jsi nenapsal pravdu/ poctivě/ na co stačily tvé síly/ a cos opravdu psát měl (Jiří Kolář, *Prometheova játra*)*

- a) prozíravé varování
- b) víra v odvahu říkat pravdu
- c) nedůvěra k fikci a fantazii
- d) vědomí odpovědnosti za slova
- e) všechny výše uvedené možnosti jsou dezinterpretací daného textu

16. Ve které z variant je uveden chybný literární druh díla:

- a) Karel Čapek: *Věc Makropulos* – próza
- b) Vítězslav Nezval: *Absolutní hrobař* – poezie
- c) Milan Kundera: *Nesnesitelná lehkost bytí* – próza
- d) Josef Topol: *Konec masopustu* – drama
- e) Jáchym Topol: *Sestra* – próza

17. Rozhodněte, které rysy jsou charakteristické pro poezii básníků generace tzv. anarchistických buřičů (např. K. Tomana, F. Šrámka, F. Gellnera, V. Dyka aj.):

- a) složitá symbolika, lartpourlartismus, pojetí básníka jako výlučného jedince
- b) poezie jako hra, volná asociativnost veršů, básník splývá s davem
- c) spiritualismus, téma úzkosti, samoty a smrti, básník prožívá hrůzu z bytí
- d) motivy všední žité skutečnosti, rytmický až civilní verš, básník svými životními postoji proklamuje hodnoty zachycené ve své poezii
- e) vlastenecká tematika, formální dokonalost tvaru verše a strofy, pojetí básníka jako národního pěvce

18. Ve své filmové tvorbě adaptují scenárista Petr Jarchovský a režisér Jan Hřebejk povídky:

- a) Michala Viewegha
- b) Petra Šabacha
- c) Jiřího Hájíčka
- d) Patrika Hartla
- e) Terezy Boučkové

19. K tzv. divadlům malých forem v 50. nebo 60. letech 20. století nepatřilo následující divadlo:

- a) Červená sedma
- b) Semafor
- c) Divadlo na Zábradlí
- d) Rokoko
- e) Paravan

20. Zakladatelskou osobností česky psaného fejetonu byl:

- a) Václav Matěj Kramerius
- b) Karel Čapek
- c) Jan Neruda
- d) Josef Svatopluk Machar
- e) Ludvík Vaculík

